

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INNOVATSION MENEJMENT USULLARINI JORIY QILISH

Shamsiyeva Nigina Bahriddin qizi

MTTDMQTMOI tayanch doktoranti

Annotatsiya-Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion menejmentning mazmuni, uning zaruriyati, joriy qilish bosqichlari hamda takomillashtirish yo'llari tahlil etiladi. Innovatsion boshqaruv texnologiyalarining ta'lim sifati va pedagogik jarayon samaradorligiga ta'siri yoritiladi.

Bugungi globallashuv davrida maktabgacha ta'lim tizimi oldida yangi pedagogik yondashuvlar, boshqaruv mexanizmlari va ta'lim jarayonini tashkil etishning zamonaviy vositalarini qo'llash talabi kuchaymoqda. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion menejmentni joriy qilish nafaqat ta'lim sifati, balki pedagoglar faoliyat samaradorligini oshirishda ham muhim omil hisoblanadi. Shu bois innovatsion boshqaruv texnologiyalarini takomillashtirish dolzarb masalalardan biridir.

Zamonaviy ta'lim jarayoni jadal yangilanayotgan sharoitda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion menejmentning ahamiyati keskin ortmoqda. Innovatsion menejment – bu ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalar, boshqaruv usullari va raqamli vositalarni integratsiya qilish orqali tashkilot rivojlanishini ta'minlovchi boshqaruv tizimidir. U ta'lim sifatini oshirish, bolalarning har tomonlama rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishda muhim o'rin tutadi.

Innovatsion menejment — bu tashkilotda ilg'or g'oyalar, yangiliklar, texnologiyalar, boshqaruv usullari va innovatsion jarayonlarni loyihalash, joriy qilish va nazorat qilishni o'z ichiga olgan boshqaruv faoliyatidir. Uning maqsadi — tashkilotning raqobatbardoshligini oshirish, samaradorligini ko'tarish va ijtimoiy-huquqiy hamda iqtisodiy talablarga mos yangilanishni ta'minlashdir.

Innovatsion menejment — bu tashkilot faoliyatini zamonaviy texnologiyalar, ilg'or tajribalar, innovatsion g'oyalar asosida boshqarish jarayonidir.

Maktabgacha ta'lim tizimida bunday boshqaruv quyidagilarni o'z ichiga oladi:

pedagogik jarayonni modernizatsiya qilish;
raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish;
boshqaruvni avtomatlashtirish;
pedagoglarning kreativ faoliyatini rag'batlantirish;
ota-onalar bilan samarali kommunikatsiya tizimini yaratish.

Innovatsion menejment usullarini joriy qilish bosqichlari

1. Diagnostika bosqichi

mavjud holat tahlili (kadrlar salohiyati, moddiy-texnik baza, o'quv jarayoni);
muammolar va ehtiyojlarni aniqlash;
ichki va tashqi omillar monitoringi.

2. Rejalashtirish bosqichi

innovatsion loyihalar ishlab chiqish;
aniq maqsad va vazifalarni belgilash;
resurslar taqsimoti (texnik, moliyaviy, kadrlar).

3. Amaliyotga joriy etish bosqichi

raqamli ta'lim platformalarini joriy qilish;

STEAM, Montessori, Reggio Emilia kabi metodlarni integratsiya qilish;

pedagoglar uchun treninglar va seminarlar tashkil etish;

ota-onalar bilan interfaol hamkorlik shakllarini yo'lga qo'yish.

4. Monitoring va baholash bosqichi

joriy etilgan innovatsiyalarning samaradorligini aniqlash;

ta'lim sifatini baholash mezonlarini ishlab chiqish;

natijalarni tahlil qilib, takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berish.

Innovatsion menejment texnologiyalarini takomillashtirish yo'llari

1. Raqamli boshqaruv tizimlarini joriy qilish

elektron hujjat aylanishi;

elektron kundalik va monitoring platformalari;

AI asosidagi tahliliy vositalar.

2. Pedagoglar malakasini oshirishni tizimlashtirish

innovatsion metodlar bo'yicha muntazam treninglar;

onlayn kurslar va vebinarlar;

tajriba almashish maydonlari (klaster tizimi).

3. Innovatsion muhit yaratish

ijodiy laboratoriyalar tashkil etish;

loyihaviy ta'lim yondashuvlarini kengaytirish;

pedagoglarga tashabbus ko'rsatish imkoniyatlarini berish.

4. Ota-onalar bilan hamkorlikni modernizatsiya qilish

onlayn platformalarda muloqot;

ota-onalar uchun raqamli maslahatlar;

oilaviy loyihalar va ochiq darslar.

5. Moddiy-texnik bazani yangilash

zamonaviy didaktik vositalar bilan ta'minlash;

multimediali o'quv xonalar tashkil etish;

interfaol texnologiyalarni keng qo'llash.

Innovatsion menejmentning kutilayotgan natijalari

ta'lim sifatining oshishi;

pedagoglar kompetensiyalarining rivojlanishi;

boshqaruvning shaffofligi va samaradorligi;

o'quvchilarning rivojlanish dinamikasining yaxshilanishi;

ota-onalar bilan hamkorlikning kuchayishi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion menejment usullarini takomillashtirish — ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish va sog'lom raqobatbardosh shaxs tarbiyalashda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, boshqaruvni modernizatsiya qilish, pedagoglar malakasini oshirish va raqamli ta'lim muhitini yaratish orqali maktabgacha ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4312-son qarori "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida".

2. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun. O'zbekiston Respublikasi, 2019.

3. Ahmedova, M. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.

4. Norqobilova, D. Maktabgacha ta'lim menejmenti: nazariya va amaliyot. – Toshkent, 2021.
5. Hasanov, R. Ta'lim tizimida innovatsion boshqaruv. – Toshkent: O'zMU nashriyoti, 2019.
6. Xusanov, A. Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish metodikasi. – Toshkent, 2022.
7. Qodirova, N., Raximova, G. Maktabgacha ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Istiqlol, 2018.
8. Ergasheva, S. Ta'lim muassasalarida innovatsion boshqaruvning nazariy asoslari. – Buxoro, 2020.